

de presă teatrală românească

1904

REVISTA MUZICALĂ ȘI TEATRALĂ.

București, 1 oct. 1904 — mai 1908. Lunar. Format 22 × 15. Sub îngrijirea unui comitet. Redacția și administrația: Calea Victoriei 54. Tipografia: „Minerva”, Strada Regală 6. 42 de numere (unele duble). Cota B.A.R. P.I. 1860.

Un bun sumar eclectic se adresează tuturor categoriilor de cititori. Revista publică: „Studii muzicale și dramatice pentru care și-a asigurat concursul mai multor specialiști bine apreciați de publicul nostru; cronică muzicală și dramatică a lunei; amintiri istorice; anecdote, piese de teatru, traduceri din autori străini; biografii; știri diverse etc.”. Îndemnuri avîntate cheamă la desăvîșirea unui program precis: „să ne scuturăm de apatia ce ne copleşte, să ne ocupăm mai mult de producțiile rarilor «aleși» ai artei românești!”. Astfel, sînt reliefate meritele animatorilor George Stephănescu și Eduard Caudella. Este redescoperit **Un critic muzical român la 1852**, Nicolae Filimon. D. Ollănescu caută răspuns la **Originea teatrului**, iar T. T. Burada schițează, într-un lung serial, **Începutul teatrului în Moldova**, o istorie în nucă. Turneul coralei „Carmen” în Transilvania și Bucovina este înfățișat sub aspect politic — contribuție la lupta pentru unire. În miezul realităților, bine scrisă, revista atinge tirajul record de 3.000 de exemplare.

1905

TEATRUL. Revistă artistică. București.

8 sept. 1905 — 16 oct. 1905. Bilunară. Format 48 × 33. Redacția și administrația: Str. Mihai Vodă 21. Tipografia: „Viitorul” Nicolae N. Voicu. 5 numere. Cota B.A.R. P. IV. 2600.

Sub titluri greu de calificat azi, se urmărește asasinarea morală a unui mare reformator, A. Davila, aflat la primul

său directorat (1905—1908) la Teatrul Național. Furia dezlănțuită a „demascaților” n-are limită, mai ales că în front se află și... Caion, netulburat că în 1901—1902 se compromisese în „afacerea” dramei **Năpasta**. Era un profesionist al calomniei!

AURORA. Ploiești? 1905. Redactor: Mihail Sorbul (apud **Publicațiile periodice românești**, II, ed. cit., pag. 772). Într-un interviu acordat lui Petru Vintilă în **Luceafărul**, nr. 15, 1962, Mihail Sorbul afirmă că și-a publicat întilile producții dramatice în această revistă juvenilă, care nu se conservă în fondurile publice.

ARISTIZZA ROMANESCU. Număr festiv unic. Iași. 17—19 martie 1905. Format 42 × 27. Tipografia: „Dacia” Iliescu, Grossu și comp. Cota B.A.R. P III. 41349.

Retrăgîndu-se din teatru (asemenea „spectacole de retragere” s-au repetat la intervale dese, din triste nevoi materiale), marea actriță apare și pe scena Naționalului ieșean, „în orașul ei”, cum numește locul unde a reperat „cele mai mari succese” ale carierei artistice. Un comitet (nenumit) scoate acest „număr unic” în care, printre rînduri ocazionale și subiectele pieselor reprezentate, se comunică date despre cariera Aristizzei. Se re-publică versurile din 1885 ale Veronicăi Micle, dedicate sărbătoritei de azi: „Te-aud, te văd și nu pot spune: / Ești interpretul (sic!), sau anume / Ființa care a trăit / În mintea geniului, care / Visat-a făr-de-asemănare / Un tip ce-n lume n-a găsit?”

1906

ANUARUL CONSERVATORULUI DE MUZICĂ ȘI DECLAMAȚIE DIN IAȘI.

De la înființarea lui pînă la 1905. De Al. Aurescu, profesor la Conservatorul de Muzică și Declamație. Iași, 1906. Format

— în 8°. Tipografia H. Goldner, str. Primăriei 17. Apare sub egida Ministerului Cultelor și Instrucțiunii publice. Un volum, 618 p. Cota B.A.R. P.I. 1979.

Intocmit la cererea ministerului de resort pentru a figura în „expozițiunea generală română din 1906”. Dintre profesorii care prezentau, la finele anului școlar 1860—1861, întâia producție a elevilor de conservator, mai trăiesc doar T.T. Burada, marele istoric al teatrului, și compozitorul Eduard Caudella. În deschiderea anuarului, se publică studiul lui T. T. Burada **Cercetări asupra Conservatorului Filarmonic-Dramatic din Iași (1836—1838)**. Din arhiva autorului **Istoriei teatrului în Moldova**, precum și din arhiva Conservatorului, se dau listele anuale cu elevi, repertoriul, corpul profesoral, acte administrative, statistici.

Din primul **Regulament al Școlii de Muzică și Declamație din Iași** redactat în 4 sept. 1860: „Paragraful I. Primirea elevilor. Vor fi primiți în școală: a) Toti elevii și elevele școalelor publice și private. b) Orice tânăr sau tinăra, în etate de 12—20 ani știind cete și scme. c) Militari, uvrieri și orice indivizi adulți, în clasa specială de coruri practice. d) Artiștii teatrului național”.

MESAGERUL TEATRELOR. Galați. 1 nov. 1906. Format 23 × 32. Redacția și administrația: Strada Mare 73, la Tipografia „Moldova”. Se conservă doar un număr, probabil singurul. Cota B.A.R. P. II. 40483.

O sprintară foaie a agenției teatrale locale, unde se primesc și „insertii, reclame și anunțuri după învoială”. Este așteptată trupa de operetă a lui C. Grigoriu, drept care se rezumă libretul „Văduvioarei vesele” și „se dau” porretele cîntăreților N. Leonard, V. Toneanu, Niculescu-Buzeu, Margareta Dan etc.

ECOUL TEATRULUI. Revistă pentru spectacole, artă și muzică. Galați. 17 nov. 1906. Format 23 × 30. Redacția și administrația: Tipografia „Moldova”. Se conservă doar întiiul număr (unicul?). Cota B.A.R. P. II. 40422.

Cum „anul acesta nu vom duce lipsă de distracții”, proprietarul teatrului: Papadopol din urbe scoate această involuntar comică gazetă, unde „nu facem politică, nu vom injura pe nimeni; nu ne vom ocupa de birfitori, nu vom vorbi decît de teatru, arte și muzică”. Nobilul program este amînat pînă cînd spectatoriilor se vor pătrunde mai întii de **Regulamentul teatrului**. Ce trebuie să știm mai întii? „Cu fumatul, răul este îndoit. Fumul din antret dă buzna — fără bilete de intrare în sală; supără cucuanele, artiștii, și transformă teatrul într-un hal fără de hal...”.

GAZETA TEATRELOR, BALURILOR ȘI SPECTACOLELOR. Jurnal artistic ilustrat săptămînal. București. 5 febr. 1907 — 14 mart. 1907. Format 27 × 38. Redactat de un comitet. Redacția și administrația: str. Berzei 84. Tipografia: Dor. P. Ducu, Str. Academiei 15. Se conservă patru numere. Cota B.A.R. P. III. 41414.

Atmosfera este încărcată. C. Nottara reintră la Teatrul Național (după o răsunătoare și păgubitoare polemică cu direcția), dar directorul, A. Davila, plictisit de cite acuzații nedrepte i se aduceau, demisionează. Palidă compensație — G. Panu trece printre capodoperele dramei istorice, alături de **Răzvan și Vidra** și **Despot-Vodă, și Vlaicu-Vodă**.

G. Bacovia, la începuturile sale lirice. Poezia **Singur**. (În excelenta ediție critică a **Operele** lui G. Bacovia, „Minerva”, 1978, regretatul Mihai Petroveanu nu indică ediția princeps a poeziei): „Potop, cad stele albe de cristal / Și ninge-n noaptea plină de păcate; / La vatră-n para ce abia mai bate. / Azi, a murit chiar visul meu final // Și ninge-n niiezul nopții glacial... / Și tu iar tremuri, suflet singuratic, — / Pe vatră-n para slabă, în jărat, — / Încet, cad lacrimi roze, de cristal”.

L'ENTRE ACTE. București. 1907—1908. Format 24 × 16. Editată de Agenția de publicitate Isidor A. Stern. Tipografia: F. Göbl Fiii. Au apărut 61 de fascicule nenumerotate și nedatate, cuprinzînd diverse reclame. Cota B.A.R. P. I. 2292.

Conține și distribuțiile operetelor jucate în sala Teatrului „Lyric”, precum și programul „beneficilor” unor actori ai Teatrului Național.

TEATRU — MUZICĂ. Gazetă săptămînală. București. 6 nov. 1907 — 1 ian. 1908. Format variabil. Redacția și administrația: str. Cazărmei 89. 6 numere, ultimul — dublu. Cota B.A.R. P. IV 2497.

Caracter de magazin ilustrat. Pe alocuri se pledează, în formulări îngrijite, pentru proiecte interesante — de exemplu, „teatre populare”, în locul înjghebărilor efemere. Sînt popularizați slujitorii primei noastre scene: Maria Giurgea, A. Demetriade, Marioara Voiculescu, C. Nottara, A. Davila.

Ionuț NICULESCU